

Uchwała Zarządu Głównego Stowarzyszenia Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej

**Konferencja Programowa SPRP
Mińsk Mazowiecki, dnia 21 października 2011 roku**

W związku z toczącą się dyskusją dotyczącą przyszłego kształtu i sposobu funkcjonowania Prokuratury, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej zwraca uwagę, że pomimo upływu półtorarocznego okresu od jej ustrojowej reformy nie zostały rozwiązane do tej pory podstawowe problemy związane z jej prawidłowym działaniem.

Problemem zasadniczym jest fakt, że Prokuratura działa w oparciu o ustawę o prokuraturze z dnia 20 czerwca 1985 r., przestarzałą, stworzoną dla innego systemu polityczno - prawnego, wielokrotnie nowelizowaną, a przez to wewnętrznie niespójną. W niektórych fragmentach sprzeczna z konstytucją. Prokurator Generalny nie zasygnalizował podjęcia jakichkolwiek działań w celu stworzenia nowego aktu prawnego regulującego pracę Prokuratury.

Przez długi okres funkcjonowanie Prokuratury było zaburzone z uwagi na brak prawidłowej obsady stanowisk funkcyjnych. Tak rozległe zaniechania w zakresie decyzji kadrowych w oczywisty sposób rzutują na pracę poszczególnych jednostek prokuratury. Nie przedstawiono przyczyn takiego stanu rzeczy.

Istotnym problemem, nie rozwiązany do tej pory, jest fakt długoterminowego delegowania prokuratorów do jednostek wyższego szczebla, bez powołania na wyższe stanowisko. W ten sposób mnożone są koszty funkcjonowania Prokuratury i blokowane etaty prokuratorowskie. Nawet w Prokuraturze Generalnej liczba delegowanych prokuratorów jest zbliżona do stanu etatowego. Nie podjęto zagadnienia związanego z delegowaniem prokuratorów do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Nie określono kierunku nadzoru sprawowanego przez prokuratury apelacyjne, nie określono wpływu działań o charakterze nadzorczym na

prawidłowość, skuteczność i szybkość postępowań. Ten niezwykle istotny element, jest podstawowym probierzem merytorycznej przydatności nadzoru i uzasadnienia dalszego funkcjonowania prokuratur apelacyjnych.

Brakuje informacji od Prokuratora Generalnego dotyczącej efektów ograniczenia nadzoru i określenia czy ten fakt spowodował jakiegokolwiek konsekwencje natury organizacyjnej, zwłaszcza co do przesunięcia części prokuratorów sprawujących dotychczas nadzór do prowadzenia postępowań przygotowawczych, co spowodowałoby istotne wsparcie dla prokuratorów prowadzących postępowania przygotowawcze.

Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że dla dalszego prawidłowego funkcjonowania Prokuratury niezbędna jest intensyfikacja prac na rzecz zakończenia transformacji ustrojowo-organizacyjnej prokuratury. Zwracamy uwagę na konieczność zapewnienia właściwej i równomiernej – odpowiednio do specyfiki nałożonych zadań – dyslokacji kadr oraz obciążenia pracą poszczególnych prokuratorów i zatrudnionych w prokuraturze urzędników.

Jednocześnie wskazujemy, że propagowane przez Prokuratora Generalnego za pośrednictwem mediów zmiany, nie mogą zostać wprowadzone bez uwzględnienia aspektów praktycznych pracy prokuratora oraz rzeczywistych kosztów finansowych i społecznych proponowanych reform. Omawiany szeroko w mediach projekt likwidacji około 80 kilkuosobowych jednostek prokuratur rejonowych oceniamy jako społecznie szkodliwy. Nie służy interesowi wymiaru sprawiedliwości i przede wszystkim samych pokrzywdzonych, zwłaszcza najuboższych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Podniesione argumenty o oszczędnościach są fałszywe i oderwane od realiów. W przypadku zrealizowania zamierzeń trzeba będzie ponosić znaczne koszty przewozu akt, dowozu prokuratorów na miejsce zdarzenia i przesłuchania świadków w miejscu zamieszkania, przyjazdu biegłych. Powstaną w związku z tym znaczne opóźnienia w postępowaniach, przedłużą się czas trwania śledztw i dochodzeń. Trudno sobie wyobrazić, by osoby najuboższe, często będące pokrzywdzonymi, nie mające środków do życia i szukające pomocy w Prokuraturze miały pieniądze na bilety i przejazdy do dalej położonych prokuratur. Z przedstawionych za pośrednictwem środków masowego przekazu założeń wynika, że niekiedy będą miały do pokonania około 80–100 km w jedną stronę. Brak będzie możliwości udzielenia pomocy obywatelowi w jego problemach prawnych będących dotychczas domeną terenowych jednostek prokuratury. Trzeba też wspomnieć, że

duża część tych jednostek pracuje w obiektach stanowiących własność Skarbu Państwa, wybudowanych w ostatnich latach, bądź wyremontowanych ogromnym nakładem finansowym.

Podkreślenia wymaga okoliczność, że prokuratorzy przez cały rok, niezależnie od swoich podstawowych obowiązków udzielają zgłaszającym się z prośbą o pomoc porad prawnych w różnych dziedzinach życia. Zamknięcie w tej sytuacji około 80 jednostek prokuratury powszechnej oznacza w istocie poważne ograniczenie fundamentalnego prawa obywateli do pomocy prawnej ze strony państwa.

Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej uważa, że reforma wymiaru sprawiedliwości, w tym prokuratury jest niezbędna. Widzi potrzebę zmian o charakterze organizacyjnym, strukturalnym oraz funkcji i roli prokuratora w realizacji podstawowych działań państwa, ale nie kosztem obywateli.

Ciągle aktualna pozostaje kwestia równomiernego obciążenia pracą prokuratorów powszechnych i wojskowych. W tym zakresie Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej w pełni podtrzymuje swoje stanowisko dotyczącej bezwzględnej potrzeby rozszerzenia uprawnień i obowiązków prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych w kierunku nadania im legitymacji procesowej do prowadzenia i nadzorowania postępowania przygotowawczego również w sprawach żołnierzy pozostających w czynnej służbie wojskowej o przestępstwa nie podlegające orzecznictwu sądów wojskowych, a także do udziału w postępowaniu przed sądami powszechnymi w takich sprawach.

Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej widzi konieczność przeprowadzenia rzeczowej debaty z udziałem przedstawicieli środowiska prokuratorowskiego zrzeszonych w organizacjach pozarządowych funkcjonujących w Prokuraturze i Prokuratora Generalnego dotyczącej planowanych reform. Do tej pory bowiem o planach Prokuratora Generalnego dotyczących kierunków reform Prokuratury prokuratorzy dowiadywali się za pośrednictwem mediów, a głos środowiska prokuratorowskiego był pomijany.